

Informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
Banku Spółdzielczego w Lubrańcu
według stanu na dzień 31.12.2020 roku

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa sporządzenia informacji

Niniejsza Informacja została opracowana w celu realizacji „Zasad polityki informacyjnej w Banku Spółdzielczego w Lubrańcu” oraz spełnienia wymogów dotyczących ujawnienia informacji zawartych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012, zwanego dalej CRR, stanowiącego podstawę prawną na dzień sporządzenia niniejszej informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczącym profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji według stanu na 31 grudnia 2020 r.

1.2. Informacje ogólne

- Bank Spółdzielczy w Lubrańcu** z siedzibą przy ul. Ogrodowa 7, 87-890 Lubraniec wpisany jest do rejestru prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Toruniu, VII Wydział Gospodarczy KRS pod numerem 0000024755, nr NIP 888-00-21-291.
BS w Lubrańcu na dzień 31.12.2020 roku nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.
Bank jest zrzeszony z SGB-Bankiem S.A. i uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, którego głównym celem jest zapewnienie płynności i wypłacalności.
- W 2020 roku BS w Lubrańcu prowadził działalność w niżej wymienionych placówkach:

Lp.	Placówka	Adres
1	Centrala w Lubrańcu	ul. Ogrodowa 7, 87-890 Lubraniec
2	Oddział w Boniewie	ul. Szkolna 7, 87-851 Boniewo
3	Oddział w Chodczu	ul. Apteczna 2, 87-860 Chodecz
4	Oddział w Izbicy Kujawskiej	ul. Narutowicza 3a, 87-865 Izbica Kujawska

Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem bankowości internetowej.

- Dane przedstawione w niniejszej informacji są sporządzone według stanu na 31.12.2020 r. i zawierają m.in. informacje dotyczące:
  - zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka,
  - funduszy własnych,
  - aktywów ważonych ryzykiem,
  - adekwatności kapitałowej,
  - polityki w zakresie wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze.

Informacje o charakterze ilościowym i jakościowym dotyczące adekwatności kapitałowej Bank udostępnia osobom zewnętrznym, w szczególności klientom Banku oraz uczestnikom rynków finansowych z roczną

częstotliwością, w terminie 15 dni od zatwierdzenia przez Zebranie Przedstawicieli rocznego sprawozdania finansowego. Informacje zawarte w niniejszym dokumencie pochodzą z „Sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Lubrańcu za 2020 rok”.

2. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem (CRR art. 435)

2.1. Strategia i procesy zarządzania ryzykiem (art.435.1.a)

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka i sposobu ich realizacji Bank określił w „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Lubrańcu”, przygotowanej przez Zarząd Banku i zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą.

Strategia zarządzania ryzykiem określa:

- 1) strukturę organizacyjną w zakresie zarządzania ryzykiem;
- 2) zadania organów Banku, komitetów, jednostek organizacyjnych i poszczególnych osób w procesie zarządzania ryzykiem;
- 3) schemat procedur odnoszących się do zarządzania ryzykiem Banku, cele strategiczne w zakresie zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka w banku;
- 4) generalną skłonność do podejmowania przez Bank ryzyka;
- 5) organizację systemu informacji zarządczej;
- 6) ogólne zasady organizacji systemu kontroli wewnętrznej.

Strategia zarządzania ryzykiem zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka, jaki Bank może ponosić. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem charakterze jakościowym.

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych, ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:

- dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu,
- stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki,
- monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.

Na system zarządzania każdym rodzajem ryzyka składa się:

- procedura opisująca zasady zarządzania ryzykiem;
- identyfikacja, pomiar i monitorowanie;
- system limitów ograniczających ryzyko;
- system informacji zarządczej;
- odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.

Procedury zarządzania ryzykiem podlegają przeglądowi i aktualizacji w cyklach rocznych pod względem dostosowania do aktualnych przepisów prawa przy uwzględnieniu zmian w skali działalności Banku oraz zmian organizacyjnych. Wnioski z przeglądu prezentowane są Zarządowi oraz przekazywane do odpowiednich komórek organizacyjnych Banku, celem ewentualnego uaktualnienia zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Ryzykiem, które Bank uznaje za istotne są te rodzaje ryzyka, które są objęte wymogiem obliczania kapitału regulacyjnego, ponadto rodzaje ryzyka wymienione w Dyrektywie parlamentu Europejskiego i rady 2013/36/EUE z dnia 26.06.2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi (CRDIV) stosując kryterium jakościowe.

Do podstawowych ryzyk, które podlegają szczególnemu nadzorowi oraz zostały zaliczone w działalności Banku do ryzyk istotnych są:

1. Ryzyko kredytowe;
2. Ryzyko operacyjne, w tym modeli;
3. Ryzyko koncentracji;
4. Ryzyko walutowe;
5. Ryzyko płynności;
6. Ryzyko stopy procentowej;
7. Ryzyko kapitałowe;
8. Ryzyko braku zgodności.

- 1) **Ryzyko kredytowe** związane jest z możliwością wystąpienia strat finansowych spowodowanych nie wywiązaniem się kontrahenta Banku ze zobowiązań wynikających z warunków umowy. Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku.

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka kredytowego jest:

- wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;
- utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 1,6%;
- utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych¹ od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 33 %;
- ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
- inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym lub za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w innych instrumentach finansowych w ramach limitów ustanowionych przez System Ochrony SGB; Bank zakłada, że maksymalna kwota instrumentów finansowych, innych niż wyemitowane przez Skarb Państwa lub NBP nie może przekroczyć 175% funduszy własnych;
- utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym;

---

¹Według wartości bilansowej brutto z wyłączeniem odsetek.

- utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych na poziomie 60% ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania.

2) **Ryzyko operacyjne** to ryzyko poniesienia strat powstałych w wyniku niewłaściwych lub wadliwie przebiegających procesów wewnętrznych, działań ludzi, funkcjonowania systemów, strat wynikających z przyczyn zewnętrznych.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka operacyjnego jest:

- optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania,
- racjonalizację kosztów,
- zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne,
- automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich,
- wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bank realizuje cele poprzez opracowanie i wdrożenie:

- systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatnego do profilu ryzyka Banku;
- systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym;
- odpowiednich warunków technicznych (w tym technologicznych) wspierających w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje;
- skutecznego systemu kontroli wewnętrznej pozwalającego na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko),
- procedur opisujących istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego;
- planów awaryjnych i planów zachowania ciągłości działania Banku.

3) **Ryzyko koncentracji** to ryzyko niewykonania zobowiązania/ń przez pojedyncze (także powiązane kapitałowo lub organizacyjnie) podmioty, w przypadku których prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania jest zależne od wspólnych czynników.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji zaangażowań określonych w Rozporządzeniu CRR.

Bank realizuje cele poprzez:

- angażowanie się Banku w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie;
- ograniczenie kredytowania klientów, których zaangażowanie w Banku wyniosłoby 18% uznanego kapitału;
- ograniczenie kwoty dużych ekspozycji do poziomu 350% uznanego kapitału;
- ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

- 4) **Ryzyko walutowe** to ryzyko niekorzystnych zmian kursów walut obcych w stosunku do PLN, prowadzących do powstania znacznych strat w przypadku otwartych pozycji w walutach obcych.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka walutowego obejmują:

- obsługę klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych;
- zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego;
- minimalizowanie ryzyka walutowego.

Bank realizuje cele poprzez:

- dążenie do utrzymania domkniętych indywidualnych pozycji walutowych, tak aby pozycja walutowa całkowita nie przekroczyła 2% funduszy własnych Banku;
- prowadzenie transakcji wymiany walut z Bankiem Zrzeszającym polegających na zagospodarowywaniu nadwyżek środków walutowych oraz domykaniu otwartych pozycji walutowych Banku; transakcje walutowe nie mają charakteru spekulacyjnego;
- utrzymywanie relatywnie wysokiego poziomu aktywów płynnych w walutach obcych;
- podnoszenie kwalifikacji kadry oraz ścisłą współpracę w tym zakresie z Bankiem Zrzeszającym;
- niedokonywanie transakcji w walutach niewymienialnych.

- 5) **Ryzyko płynności** to ryzyko utraty zdolności do terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań w konsekwencji poniesienia dodatkowych kosztów, związanych z koniecznością zaciągnięcia zobowiązań.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji;

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni.
- utrzymanie dotychczasowej struktury Banku pasywów Banku, gdzie głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych oraz instytucji samorządowych;
- pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
- utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
- utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) na wymaganym przepisami poziomie;
- finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów powiększonych o majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne;
- utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku;

- zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych) na poziomie nieujemnym;
- dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie;
- identyfikację wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

Dodatkowym zabezpieczeniem płynności jest uczestnictwo Banku w Systemie Ochrony SGB wraz z podpisaniem umowy w dniu 23 listopada 2015 roku. W celu zabezpieczenia bieżącej płynności wszystkich uczestników Systemu Ochrony było stworzenie skutecznego mechanizmu jakim jest Minimum Depozytowe oraz Fundusz Pomocowy.

- 6) **Ryzyko stopy procentowej** pod pojęciem ryzyka stopy procentowej rozumie się niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian stóp rynkowych na wynik finansowy oraz sytuację finansową Banku.

Celem strategicznym zakresie ryzyka stopy procentowej jest:

- optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
- ograniczenie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku;
- zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez stosowanie dla produktów klientowskich stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa) - zwłaszcza dla aktywów wrażliwych oraz oferowanie produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych;
- dążenie do wypracowania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

- 7) **Ryzyko kapitałowe** rozumiane jako posiadanie przez Bank niewystarczającego poziomu funduszy własnych do pokrycia nieoczekiwanych strat.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka kapitałowego jest:

- dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
- ograniczenie wyznaczania regulacyjnego wymogu kapitałowego do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa dla banków, nie prowadzących działalności handlowej;
- posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie 14,00%;
- posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie 11,50%;
- utrzymywanie posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie 10,00%

Bank realizuje cele poprzez:

- przekazywanie na fundusze własne minimum 70% nadwyżki bilansowej;
- ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji – w tym w banku zreszającym w taki

sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia w określonych celach strategicznych;

- posiadanie zaangażowania w kapitał zakładowy (akcyjny) Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,5% sumy bilansowej Banku;
- nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego;

8) **Ryzyko braku zgodności** to ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez bank standardów postępowania.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka braku zgodności jest:

- efektywne przeciwdziałanie możliwościom wystąpienia naruszeń przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania;
- sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- dążenie do zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- dążenie i dbałość o:
  - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego,
  - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
  - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
  - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.

2.2. Struktura oraz organizacja zarządzania ryzykiem (art. 435.1.b)

Zarządzanie ryzykiem w Banku jest procesem zintegrowanym i odbywa się w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd wewnętrzne strategie i procedury, które odnoszą się do identyfikacji, pomiaru monitorowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyka. **Strategia zarządzania ryzykiem** w Banku Spółdzielczym w Lubrańcu oraz **Regulamin organizacyjny Banku**, określają podstawowe zadania organów Banku w tym zakresie. W procesie nadzoru i zarządzania ryzykiem bankowym uczestniczą:

Rada Nadzorcza Banku:

- 1) Zatwierdza określony przez Zarząd, akceptowalny ogólny poziom ryzyka oraz monitoruje jego przestrzeganie;
- 2) Zatwierdza, przyjętą przez Zarząd, strategię zarządzania Bankiem oraz nadzoruje jej przestrzeganie;
- 3) Zatwierdza, przyjętą przez Zarząd Banku, strategię zarządzania ryzykiem oraz monitoruje jej przestrzeganie;
- 4) Sprawuje nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem; nadzoruje ich przestrzeganie;
- 5) Wybiera członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
- 6) Monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez członków Zarządu w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania Bankiem;
- 7) Sprawuje nadzór nad wykonywaniem przez członków Zarządu obowiązków, o których mowa w § 8, w tym w szczególności w ramach przypisanych im obowiązków na pierwszym poziomie i drugim poziomie w zakresie, o którym mowa w lit. a);
- 8) Określa zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku;

- 9) Zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 10) Corocznie ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem.

Komitet Audytu: powołany ze struktur Rady Nadzorczej Banku, który jest organem wspierającym jej działanie w zakresie sprawozdawczości finansowej i systemu kontroli wewnętrznej oraz systemu zarządzania ryzykiem.

Zarząd Banku:

- 1) określa bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka;
- 2) opracowuje i przyjmuje strategię zarządzania ryzykiem;
- 3) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie procedur dotyczących zarządzania oraz zapewnienie wdrożenia planów w zakresie systemu zarządzania ryzykiem opracowuje i akceptuje politykę oraz zapewnia wdrożenie procedur; monitoruje ich przestrzeganie;
- 4) odpowiada za oszacowanie kapitału wewnętrznego na poziomie zapewniającym pokrycie wszystkich rodzajów ryzyka;
- 5) zapewnia strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiającą skuteczne wykonywanie zadań, w tym: wprowadza podział realizowanych w Banku zadań, zapewniający niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie;
- 6) nadzoruje zarządzanie ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie;
- 7) nadzoruje wielkość i profil ryzyka w Banku;
- 8) ustanawia odpowiednie zasady raportowania, w tym zasady raportowania Zarządu do Rady Nadzorczej; ustanawia zasady raportowania przez jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne oraz stanowiska organizacyjne Banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku;
- 9) wprowadza niezbędne korekty i udoskonalenia systemu zarządzania w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności Banku oraz czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania;
- 10) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację polityki wynagrodzeń;
- 11) zatwierdza przyjęte rodzaje limitów oraz ich wysokość.

Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych: w swoim zakresie ma identyfikację, pomiar, monitoring i kontrolowanie ryzyka uznanego za istotne, za wyjątkiem ryzyka braku zgodności, które monitorowane jest przez stanowisko ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności.

Zespół Finansowo-Rachunkowy i Sprawozdawczości odpowiada między innymi za sprawozdawczość dla odbiorców zewnętrznych, zarządzanie nadwyżką środków i zarządzanie bieżącą pozycją walutową.

Komórki organizacyjne Banku biorą udział w procesie zarządzania ryzykiem poprzez realizację celów zawartych w przyjętych przez Zarząd procedurach wewnętrznych, dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Banku.

Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też jednostkami organizacyjnymi Banku

2.3. Zakres i charakter systemów raportowania i pomiaru ryzyka (art. 435.1.c)

Dla ryzyk uznanych przez Bank za istotne opracowane zostały metody pomiaru oraz system raportowania, opisany szczegółowo z zasadach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Przepływ informacji dotyczącej ryzyka, kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty „Systemem informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Lubrańcu” definiującym: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących

ryzyka. Systemem informacji zarządczej objęte są wszystkie ryzyka uznane przez Bank za istotne. Dostarcza on informacji na temat rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku, umożliwia ocenę skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem i służy monitorowaniu przestrzegania limitów wewnętrznych. Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością dostosowaną do wielkości i charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku.

Prezes Zarządu nadzoruje zarządzanie nad wszystkimi ryzykami istotnymi występującymi w działalności Banku.

Organizacja procesu zarządzania poszczególnymi ryzykami:

1. Ryzyko kredytowe:

Za obszar ryzyka kredytowego odpowiada:

- 1) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem kredytowym oraz pomiarem i monitorowaniem tego ryzyka,
- 2) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad analizami kredytowymi;
- 3) Wiceprezes ds. handlowych w zakresie nadzoru nad działalnością kredytową (handlową).

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym uczestniczą:

- 1) Stanowisko ds. niezależnego przeglądu, monitoringu i wiarygodności trudnych - będące stanowiskiem monitorującym ryzyko pojedynczej transakcji, która podlega Prezesowi Zarządu, wykonujące zadania związane z:
  - a) badaniem terminowości spłat kredytów,
  - b) badaniem sytuacji ekonomiczno - finansowej klienta,
  - c) badaniem adekwatności przyjętych zabezpieczeń.
- 2) Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych – będąca komórką monitorującą ryzyko, w tym portfelowe ryzyko kredytowe, która podlega Prezesowi Zarządu, wykonująca zadania związane z:
  - a) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem procedur kredytowych obejmujących zarządzanie wszystkimi aspektami ryzyka kredytowego, przygotowywaniem propozycji zmian procedur dla Zarządu;
  - b) zapewnieniem zgodności procedur ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
  - c) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
  - d) dokonywaniem pomiaru ryzyka;
  - e) sporządzaniem analiz i raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej,
- 3) Zespół Analityków Kredytowych - będący komórką zarządzającą, która podlega Prezesowi Zarządu, wykonująca zadanie związane z:
  - a) analizą wniosków kredytowych;
  - b) analizą skuteczności przyjętych zabezpieczeń;
  - c) oceną zdolności kredytowej;
- 4) Wskazani pracownicy jednostek organizacyjnych Banku – którzy podlegają Wiceprezesowi ds. handlowych, odpowiadają w szczególności za:
  - a) pozyskiwanie klientów;
  - b) gromadzenie dokumentacji kredytowej do wniosku o kredyt;
  - c) weryfikację danych o klientach;
  - d) przygotowanie umów kredytowych;
  - e) uruchamianie kredytów;
  - f) bieżący kontakt z klientem.

Raport sporządzany przez Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych obejmuje:

- a) ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego;
- b) ocenę poziomu kredytów zagrożonych w kredytach ogółem, ocenę jakości portfela kredytowego (badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych ogólnie oraz w poszczególnych segmentach klientów, branżach);
- c) ocenę wielkości salda rezerw celowych w porównaniu wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku;
- d) ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych;
- e) ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń oraz poziomu pokrycia kredytów zabezpieczeniami;
- f) monitorowanie kredytów zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka;
- g) analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe;
- h) przeprowadzanie testów warunków skrajnych portfela kredytowego;
- i) monitorowanie i kontrolę stopnia wykorzystania wprowadzonych limitów.

2. Ryzyko koncentracji:

Dotyczą zarządzania ryzykiem następujących rodzajów koncentracji:

- 1) wobec pojedynczego podmiotu lub podmiotów powiązanych;
- 2) w ten sam sektor gospodarczy oraz wobec klientów prowadzących tę samą działalność lub dokonujących obrotu tymi samymi towarami;
- 3) w ten sam rodzaj zabezpieczenia lub w tego samego dostawcę zabezpieczenia.

Proces zarządzania ryzykiem koncentracji odbywa się na wielu szczeblach struktury organizacyjnej Banku, na działania te składają się:

- 1) ustalenie i kontrola profilu ryzyka koncentracji;
- 2) kontrola poziomu wykorzystania limitów na ryzyko koncentracji na etapie analizy wniosku.

Rozwiązania organizacyjne uwzględnione powyżej dotyczą również nadzoru i zarządzania nad ryzykiem wynikającym z ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie oraz detalicznych.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem koncentracji została uregulowana w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym.

Nadzór i zarządzanie w zakresie ryzyka koncentracji to integralna część ryzyka kredytowego, w cyklach kwartalnych przygotowywane są raporty w zakresie:

- a) koncentracji branżowej;
- b) koncentracji zabezpieczeń;
- c) koncentracji instrumentów finansowych.

3. Ryzyko płynności:

1. Za obszar ryzyka płynności w Banku odpowiadają:

- Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem płynności, w tym nad: identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem i sprawozdawaniem ryzyka płynności;
- Wiceprezes ds. finansowych w zakresie nadzoru nad operacyjnym zarządzaniem ryzykiem płynności, nadzorujący komórkę zarządzania „wolnymi środkami”.

2. Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych – będący komórką monitorowania ryzyka, która podlega Prezesowi Zarządu, wykonujący zadania związane z:

- 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka płynności oraz poziomu limitów;
- 2) zgłasza potrzebę zmian w polityce płynnościowej Banku;

- 3) zapewnieniem zgodności niniejszej procedury ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
  - 4) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
  - 5) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, w tym płynności średnio i długoterminowej, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych, pogłębioną analizą płynności długoterminowej;
  - 6) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka płynności;
  - 7) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów;
  - 8) oceną poziomu ryzyka płynności;
  - 9) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności;
  - 10) opracowywanie scenariuszy sytuacji kryzysowych;
  - 11) opracowywanie propozycji rekomendacji wydawanych przez Zarząd Banku dla komórki zarządzającej mającej na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka płynności Banku;
  - 12) sporządzaniem raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej.
3. Główna księgową – będąca komórką zarządzającą „wolnymi środkami”, która podlega członkowi Zarządu ds. finansowych, wykonujący zadania związane z:
- 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w zakresie zarządzania płynnością dzienną, bieżącą i krótkoterminową;
  - 2) optymalnym zarządzaniem środkami Banku oraz wywiązywaniem się Banku z zawartych umów, w tym zagospodarowywaniem nadwyżek środków.
4. Pozostałe komórki lub osoby odpowiedzialne za:
- 1) kontrolę i utrzymywanie limitów kasowych;
  - 2) sporządzanie wykazu kredytów do ewentualnej odsprzedaży na potrzeby Planu awaryjnego;
  - 3) przekazywanie do komórki zarządzającej informacji niezbędnych do sporządzania prognozy przepływów pieniężnych, zgodnie z zasadami opisanymi w § 15.
  - 4) wyznaczaniem nadzorczych miar płynności oraz wskaźników LCR i NSFR; (komórka sprawozdawcza)
5. Analiza ryzyka płynności sporządzana w cyklach miesięcznych przez Komórkę monitorującą obejmuje w szczególności następujące elementy:
- 1) struktury źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów;
  - 2) stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym oceny zagrożeń wynikających z nagłego wycofania depozytów internetowych i mobilnych, a także depozytów dla których Bank stosuje ponadprzeciętne stawki oprocentowania;
  - 3) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
  - 4) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności;
  - 5) poziomu aktywów nieobciążonych;
  - 6) analizy wskaźników płynności;
  - 7) wyników testów warunków skrajnych;
  - 8) ryzyka związanego z płynnością długoterminową;
  - 9) stopnia wykorzystania wskaźników wczesnego ostrzeżenia;
  - 10) stopnia przestrzegania limitów.

4. Ryzyko stopy procentowej

1. Za obszar ryzyka stopy procentowej w Banku odpowiadają:
  - Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad zarządzaniem, w tym identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem i sprawozdaniem ryzyka stopy procentowej;

- Wiceprezes ds. finansowych w zakresie nadzoru nad operacyjnym zarządzaniem ryzykiem stopy procentowej, nadzorujący komórkę zarządzania „wolnymi środkami”.
2. Zadania związane z kształtowaniem pozycji bilansowych i pozabilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych Banku wykonuje odpowiednio:
    - 1) Zarząd w zakresie ustalania oprocentowania produktów,
    - 2) Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych w zakresie składnia propozycji zmian w strukturze aktywów i pasywów oraz propozycji zmian oprocentowania produktów,
    - 3) Komórka zarządzająca w zakresie kształtowania poziomu pozycji bilansowych i pozabilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w ramach zagospodarowania nadwyżek środków Banku.
  3. Zadania związane z identyfikowaniem, pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem poziomu ryzyka stopy procentowej w Banku wykonuje Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych.
  4. Komórka monitorująca ryzyko stopy procentowej odpowiada za:
    - 1) zbieranie danych z systemu księgowego oraz danych pomocniczych z pozostałej dokumentacji Banku, służących za podstawę przy analizie ryzyka stopy procentowej;
    - 2) dokonywanie pomiaru i monitorowania poziomu ryzyka, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych;
    - 3) monitorowanie przestrzegania limitów dotyczących ryzyka stopy procentowej oraz okresowe weryfikowanie adekwatności ustanowionych limitów;
    - 4) analizę wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka stopy procentowej;
    - 5) sporządzanie okresowych raportów dotyczących ryzyka stopy procentowej;
    - 6) przedkładanie raportów z zakresu oceny ryzyka stopy procentowej na posiedzeniu Zarządu i Rady Nadzorczej;
    - 7) ocenę oprocentowania produktów bankowych na tle kształtowania się stóp rynkowych oraz porównywalnej oferty konkurencyjnych banków na lokalnym rynku finansowym;
    - 8) weryfikację i aktualizację zastosowanych metod pomiaru ryzyka stopy procentowej.
  5. Analiza ryzyka stopy procentowej sporządzana w cyklach miesięcznych przez Komórkę monitorującą obejmuje w szczególności następujące elementy:
    - 1) struktury bilansu Banku z punktu narażenia na ryzyko stopy procentowej;
    - 2) stopnia niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na ryzyka stopy procentowej w podziale na poszczególne stopy referencyjne;
    - 3) poziomu ryzyka przeszacowania;
    - 4) poziomu ryzyka bazowego;
    - 5) analizy wskaźników;
    - 6) powiązań z innymi rodzajami ryzyka;
    - 7) wyników testów warunków skrajnych;
    - 8) stopnia realizacji i przestrzegania limitów;
    - 9) inne informacje ważne z punktu widzenia zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

5. Ryzyko walutowe

1. Za obszar ryzyka walutowego w Banku odpowiadają:
  - Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem walutowym, w tym nad: identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem i sprawozdawaniem ryzyka walutowego;
  - Wiceprezes ds. finansowych w zakresie nadzoru nad operacyjnym zarządzaniem ryzykiem stopy procentowej, nadzorujący komórkę zarządzania „wolnymi środkami”.
2. Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych – będący komórką monitorującą ryzyko walutowe, która podlega Prezesowi Zarządu, wykonujący zadania związane z:

- a) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka walutowego oraz poziomu limitów;
  - b) zapewnieniem zgodności niniejszej procedury ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
  - c) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
  - d) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych;
  - e) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka walutowego;
  - f) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów;
  - g) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko walutowe;
  - h) opracowywaniem scenariuszy sytuacji kryzysowych w zakresie poziomu kursów walutowych oraz badaniem scenariuszy skrajnych warunków;
  - i) sporządzaniem raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej.
3. Główny księgowy – będący komórką zarządzającą ryzykiem walutowym, która podlega Wiceprezesowi ds. finansowych, wykonujący zadania związane z:
- a) zarządzanie ryzykiem walutowym;
  - b) zarządzanie rachunkami walutowymi nostro Banku w Banku Zrzeszającym;
  - c) przestrzeganie limitów w zakresie ryzyka walutowego;
  - d) lokowanie nadwyżek środków walutowych;
  - e) wyliczanie bieżącej pozycji walutowej Banku;
  - f) utrzymywanie pozycji walutowej Banku na poziomie zgodnym z obowiązującymi limitami;
  - g) przestrzeganie limitów związanych z kupnem lub sprzedażą walut obcych zawartych przez upoważnionych pracowników.
4. Kierownik zespołu obsługi klienta – będący komórką wspomagającą, wykonująca zadania związane z :
- a) obsługę transakcji walutowych;
  - b) ustalaniem kursów walut (tabele kursowe), publikacją, aktualizacją i archiwizowaniem tabel kursów walut;
  - c) ustalaniem kursów negocjowanych.
5. Zespół finansowo-księgowy i sprawozdawczości odpowiada za ewidencjonowanie i rozliczanie transakcji walutowych.
6. W ramach systemu informacji zarządczej Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych przekazuje Zarządowi z częstotliwością miesięczną raporty z ryzyka walutowego, które obejmują m.in.:
- 1) poziom struktury bilansu Banku z punktu narażenia na ryzyko walutowe;
  - 2) wielkości pozycji walutowych;
  - 3) wpływ zmiany kursów walutowych na wynik finansowy Banku;
  - 4) analizy wskaźników;
  - 5) powiązań z innymi rodzajami ryzyka;
  - 6) wyników testów warunków skrajnych;
  - 7) stopnia realizacji i przestrzegania limitów.

6. Ryzyko operacyjne

- 1. Za nadzór nad zarządzaniem ryzykiem operacyjnym odpowiada Prezes Zarządu.
- 2. Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych odpowiedzialny jest za monitorowanie ryzyka operacyjnego oraz koordynowanie wykonywanych w Banku zadań z zakresu tego ryzyka.
- 3. Główny Księgowy Banku jest bezpośrednio odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem operacyjnym i pełni rolę tzw. Koordynatora (Właściciela ryzyka).
- 4. Menadżer ryzyka pełni rolę pomocniczą względem Koordynatora i jest odpowiedzialny za bieżące rejestrowanie zdarzeń mogących prowadzić do powstania strat wynikających z ryzyka operacyjnego, przeprowadzenie procesu samooceny ryzyka operacyjnego.
- 5. Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym w Banku polega na:

- ✓ zapobieganiu zdarzeniom operacyjnym powstającym w bieżącej działalności, w procesach oraz systemach, przy zastosowaniu mechanizmów kontrolnych adekwatnych do skali generowanego ryzyka;
  - ✓ podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń w przypadku przekroczenia akceptowanego poziomu;
  - ✓ likwidowaniu negatywnych skutków zdarzeń operacyjnych;
  - ✓ rejestrowaniu danych o zdarzeniach operacyjnych i poniesionych stratach operacyjnych.
6. Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym jest wspomagany programem informatycznym.
7. Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych w ramach swoich obowiązków:
- ✓ przygotowuje raporty z zakresu ryzyka operacyjnego dla Zarządu, Rady Nadzorczej oraz (w razie potrzeby) dla innych zespołów czy jednostek organizacyjnych Banku;
  - ✓ gromadzi dane o zdarzeniach i stratach z tytułu ryzyka operacyjnego;
  - ✓ prowadzi analizę, monitorowanie i raportowanie limitów wewnętrznych oraz KRI;
  - ✓ wspomaga jednostki organizacyjne Banku w organizowaniu procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym;
  - ✓ monitoruje przepisy zewnętrzne związane z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym;
  - ✓ czuwa nad aktualizacją regulacji wewnętrznych związanych z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w Banku;
8. Przedmiotem monitorowania ryzyka operacyjnego są:
- ✓ poziom narażenia na ryzyko operacyjne;
  - ✓ zdarzenia rzeczywiste i incydenty oraz ich skutki;
  - ✓ zdarzenia potencjalne;
  - ✓ kluczowe wskaźniki ryzyka;
  - ✓ efekty działań podjętych w ramach zaleceń pokontrolnych;
  - ✓ skuteczność funkcjonowania mechanizmów kontrolnych.
9. Raporty z zakresu ryzyka operacyjnego pozwalają Bankowi na:
- ✓ ocenę profilu ryzyka operacyjnego;
  - ✓ monitorowanie z odpowiednią częstotliwością poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
  - ✓ kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka operacyjnego;
  - ✓ ocenę skutków podejmowanych decyzji;
  - ✓ podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

7. Ryzyko kapitałowe

Bank przyjmuje strategię bezpiecznego funkcjonowania, opartą na utrzymaniu rozmiarów działalności obciążonych ryzykiem na poziomie adekwatnym do posiadanych funduszy. Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka, tym samym oblicza łączną wielkość wymogu kapitałowego (wewnętrzny wymóg kapitałowy) w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy. Następnie Bank ocenia, czy regulacyjny wymóg w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe oraz dodaje wymogi kapitałowe na pozostałe istotne rodzaje ryzyka obliczone zgodnie z procedurą wewnętrznego wymogu kapitałowego. Jeżeli to konieczne, to zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg na te ryzyka. Kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego, dodatkowych wymogów kapitałowych oraz wymogów kapitałowych na pozostałe istotne ryzyka obliczonych zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego.

W procesie monitorowania i raportowania ryzyka kapitałowego uczestniczą:

Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych:

- ✓ monitoruje poziom funduszy własnych, identyfikuje potrzeby kapitałowe;
- ✓ ocenia stopień pokrycia funduszami różnych rodzajów ryzyka bankowego;
- ✓ ocenia skalę zapotrzebowania Banku na zwiększenie funduszy własnych;
- ✓ opracowuje propozycje zmierzające do odpowiedniego alokowania funduszy własnych;
- ✓ opracowuje sprawozdania z zakresu kapitału wewnętrznego i poziomu wewnętrznego współczynnika wypłacalności;
- ✓ opracowuje informację zarządczą z zakresu dźwigni finansowej;
- ✓ opracowuje propozycje aktualizacji procedury w zakresie zarządzania i planowania kapitałowego, w tym wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i szacowania kapitału wewnętrznego;
- ✓ wskazuje na rozwiązania zmierzające do efektywnego wykorzystania funduszy własnych;
- ✓ monitoruje poziom adekwatności kapitałowej.

Zespół Finansowo-Księgowy i Sprawozdawczości:

- ✓ gromadzi dane finansowe, potrzebne do monitorowania adekwatności kapitałowej Banku;
- ✓ opracowuje sprawozdania z zakresu łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i poziomów współczynników kapitałowych;
- ✓ może wносить propozycje zmian do procedur wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i szacowania kapitału wewnętrznego, w wypadku zaistnienia sytuacji specyficznej, której dotychczasowe procedury nie obejmowały.

Bank zarządza poziomem adekwatności kapitałowej poprzez jednoczesne kreowanie wielkości funduszy własnych oraz wpływające na poziom generowanego ryzyka.

Poziom adekwatności kapitałowej, mierzony wielkością współczynników kapitałowych, podlega systematycznemu monitorowaniu w okresach miesięcznych, natomiast mierzony wielkością wewnętrznego współczynnika kapitałowego w okresach kwartalnych; w przypadku, gdy wielkość wymogów kapitałowych lub poziom funduszy własnych będą zagrażać utrzymaniu współczynników kapitałowych lub wewnętrznego współczynnika kapitałowego na poziomach określonych w celach strategicznych, częstotliwość analizy poziomu adekwatności kapitałowej zostaje zwiększona.

System informacji zarządczej dostarcza informacji na temat:

- ✓ poziomu, struktury i zmian w funduszach własnych;
- ✓ poziomu uznanego kapitału;
- ✓ poziomu i zmian współczynników kapitałowych, w tym struktury i zmian w aktywach ważonych ryzykiem;
- ✓ poziomu i struktury kapitału wewnętrznego;
- ✓ wyników testów warunków skrajnych;
- ✓ realizacji przyjętych limitów alokacji;
- ✓ realizacji planu kapitałowego.

8. Ryzyko braku zgodności

Za całość koordynacji procesu identyfikacji i zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności jak też za nadzór nad działaniami stanowiska ds. zgodności odpowiada Prezes Zarządu Banku.

Niezależnie od miejsca zajmowanego w strukturze organizacyjnej Banku:

- ✓ osoba pełniąca funkcję ds. zgodności przekazuje raporty z obszaru ryzyka braku zgodności bezpośrednio do Zarządu Banku;

- ✓ osoba pełniąca funkcję ds. zgodności posiada możliwość przekazywania raportów z obszaru ryzyka braku zgodności również bezpośrednio do Rady Nadzorczej.

W zarządzaniu ryzykiem braku zgodności Bank przede wszystkim kładzie nacisk na prowadzenie działań zgodnych z nie tylko szeroko rozumianymi normami prawnymi (zewnętrznymi i wewnętrznymi) lecz również normami, które charakteryzują Bank jako instytucję zaufania publicznego.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności polega na:

- ✓ zapobieganiu naruszeń compliance,
- ✓ identyfikowaniu naruszeń compliance,
- ✓ wdrażaniu odpowiednich działań naprawczych w przypadku pojawienia się naruszeń compliance;
- ✓ monitorowaniu czy wdrożone działania naprawcze są skuteczne.

Bank wyodrębnia obszary szczególnie narażone na wystąpienie ryzyka braku zgodności, w ramach ogólnego celu zapewnienia zgodności szczególną uwagą objęte są:

- ✓ działania klientów Banku;
- ✓ postępowanie Banku wobec klientów;
- ✓ działania pracowników Banku;
- ✓ postępowanie Banku wobec pracowników Banku;
- ✓ pozycja Banku na rynku finansowym.

Stanowisko ds. zgodności:

- ✓ opiniuje wewnętrzne akty prawne;
- ✓ opiniuje każdą masową komunikację kierowaną do klientów Banku;
- ✓ informuje jednostki/komórki organizacyjne Banku o nadchodzących zmianach w przepisach oraz monitoruje i informuje o trendach regulacyjnych, na podstawie informacji przygotowanych przez współpracujących z Bankiem radców prawnych/adwokatów lub uzyskanych z innych źródeł;
- ✓ prowadzi bieżący przegląd rejestru klauzul niedozwolonych;
- ✓ identyfikuje ryzyko braku zgodności i określa obszary występowania ryzyka braku zgodności;
- ✓ analizuje przyczyny zgłaszanych i zidentyfikowanych zdarzeń związanych z ryzykiem braku zgodności oraz ocenia ich ewentualne skutki (we współpracy z dyrektorami komórek / jednostek organizacyjnych Banku);
- ✓ dokonuje bieżącej oceny zgłaszanych naruszeń compliance, w szczególności pod kątem ich istotności i proponowanych działań zaradczych;
- ✓ sporządza raporty z zakresu zarządzania ryzykiem braku;
- ✓ określa poziom zidentyfikowanego ryzyka braku zgodności i monitoruje profil ryzyka braku zgodności.

Raporty o ryzyku braku zgodności skupiają się na podstawowych zadaniach, które ma spełniać zarządzanie ryzykiem braku zgodności, a więc dotyczą:

- ✓ prawidłowości wdrażania regulacji wewnętrznych;
- ✓ ich dostosowania do obowiązujących przepisów prawa i standardów;
- ✓ ocenie skutków zdarzeń compliance.

Sprawozdania z ryzyka braku zgodności obejmują wynik dotyczące:

- ✓ identyfikacji ryzyka braku zgodności, w tym obejmujących kluczowe zmiany w przepisach prawa, regulacjach wewnętrznych i standardach rynkowych;
- ✓ oceny ryzyka braku zgodności, w tym obejmujących zestawienie ocen ryzyka braku zgodności wskazujących na wysoki poziom ryzyka braku zgodności;

- ✓ kontroli ryzyka braku zgodności, w tym obejmujących zestawienie najważniejszych rodzajów mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- ✓ monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, w tym obejmujących zestawienie statusów wdrożenia mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności oraz przypadki korekty oceny ryzyka braku zgodności oraz wyników testowania pionowego.

2.4. Strategia w zakresie zabezpieczenia i ograniczania ryzyka (art. 435.1.d)

Celem ograniczania ryzyka Bank wprowadził szereg limitów, pozwalających na dywersyfikację ryzyka oraz wdrożenie w odpowiednim momencie mechanizmów zapobiegających powstaniu nadmiernego ryzyka. Podstawowym celem wprowadzenia limitów jest zapewnienie większej skuteczności monitorowania wzrostu skali występujących w Banku ryzyk. W przypadku przekroczenia ustanowionego limitu, raporty zawierają informacje na temat przyczyn przekroczenia, w tym ustalenia faktu, czy przekroczenie ma charakter jednorazowy czy jest wynikiem zmian oraz rekomendacje działań umożliwiających utrzymanie ryzyka na bezpiecznym dla Banku poziomie.

Ponadto w Banku wprowadzona została „Instrukcja prawnych form zabezpieczeń wierzytelności w Banku Spółdzielczym w Lubrańcu” mająca na celu zapewnienie Bankowi zwrotu przysługującej mu w stosunku do klienta wierzytelności, w razie gdyby nie dokonał on spłaty tej wierzytelności w terminie ustalonym w umowie.

2.5. Oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku (art.435.1.e)

Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie, na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku, stanowi *Załącznik nr 1* do niniejszej Informacji.

2.6. Oświadczenie na temat ryzyka, w którym pokrótce omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności (art.435.1.f)

Zatwierdzone przez Zarząd Banku oświadczenie na temat ogólnego profilu ryzyka Banku zawierają kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, w tym apetyt na ryzyko, stanowi *Załącznik nr 2* do niniejszej Informacji.

2.7. Informacja w zakresie zasad zarządzania (art.435.a-e)

1. Członkowie Zarządu nie zajmują stanowisk dyrektorskich.
2. W Banku istnieje „Procedura oceny członków Zarządu i Zarządu w Banku Spółdzielczym w Lubrańcu”. Dokonywana jest ocena, której celem jest stwierdzenie czy poszczególni członkowie Zarządu z osobna i cały Zarząd dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, w tym prowadzenia działalności bankowej, z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów i lokat w nim zgromadzonych a także czy posiadają wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do zarządzania ryzykiem oraz czy ich reputacja osobista nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Banku.
3. Rada Nadzorcza Banku składająca się z 11 członków, wybierana jest biorąc pod uwagę wiedzę, doświadczenie i reputację kandydata. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad działalnością Banku. W 2019 roku skład Rady Nadzorczej nie uległ zmianie.
4. Rada Nadzorcza dokonała oceny odpowiedniości Członków Zarządu, podczas której oceniła posiadane kwalifikacje, wykształcenie i doświadczenie zawodowe oraz postawę wobec pełnionej funkcji. Na

podstawie dokonanej oceny stwierdzono, iż członkowie Zarządu dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem.

5. W strukturze Banku powołano tylko jeden komitet, Komitet Audytu. Jest on wyodrębniony w ramach Rady Nadzorczej.
6. W Banku funkcjonuje system bieżącego i okresowego informowania i raportowania o istotnych rodzajach ryzyka a podstawą monitorowania procesu zarządzania ryzykiem jest formalnie ustanowiony system informacji zarządczej.

Sprawozdawczość zarządcza w postaci dokumentu zawiera informacje dotyczące:

- ❖ okresu którego dotyczy lub stanu wg którego został sporządzony;
- ❖ tytuł;
- ❖ treść liczbową, opisową oraz odpowiednie komentarze, w zależności od charakteru i zakresu przekazywanej informacji;
- ❖ datę opracowania;
- ❖ imię i nazwisko oraz stanowisko osoby sporządzającej akceptującej.

Raporty z zakresu oceny poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka Banku otrzymują:

- Zarząd:
  - w cyklach miesięcznych w zakresie: ryzyka kredytowego, płynności, stopy procentowej, operacyjnego, walutowego;
  - w cyklach kwartalnych w zakresie: adekwatności kapitałowej;
  - w cyklach półrocznych w zakresie: ryzyka braku zgodności;
- Rada Nadzorcza otrzymuje raporty w cyklach: kwartalnych, półrocznych i rocznych.

Szczegółowe zasady działania systemu informacji zarządczej reguluje odrębna procedura, ponadto w regulacjach dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka bankowego został określony zakres informacji zarządczej z obszaru, którego dana regulacja dotyczy.

3. Zakres stosowania wymogów rozporządzenia (CRR art.437)

Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

4. Fundusze własne (CRR art.437)

Wysokość funduszy własnych Banku wyliczana jest zgodnie z przepisami rozporządzenia parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 i Prawa Bankowego. Na fundusze własne składał się kapitał Tier 1.

Fundusz własne Banku obejmują:

1) Kapitał Tier 1, obejmuje:

a) Kapitał podstawowy Tier 1 (CET 1):

- i. fundusz udziałowy, uwzględniający przepisy okresu przejściowego,
- ii. kapitał rezerwowy (fundusz zasobowy i rezerwowy);
- iii. zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego;
- iv. w ramach skumulowanych innych całkowitych dochodów: fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego – części niezamortyzowanej;
- v. inne pozycje lub korekty kapitału CET1 -(ze znakiem minus) 20% wartości funduszu z aktualizacji wyceny majątku trwałego;

b) **Pomniejszenia** kapitału podstawowego **Tier1**:

- i. wartości niematerialne i prawne,
- ii. nieznaczące (poniżej 10%) zaangażowania w instrumenty kapitałowe sektora finansowego;

c) **Kapitał dodatkowy Tier 1 (AT 1)** – Bank nie posiada pozycji, które zaliczyłby do **pozycji AT 1**:

2) **Kapitał Tier 2** – Bank nie posiada pozycji, które zaliczyłby do Tier 2:

- i. pożyczki podporządkowane,
- ii. rezerwa na ryzyko ogólne do wysokości 1,25% aktywów ważonych ryzykiem,
- iii. w ramach okresu przejściowego fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych;
- iv. pomniejszenia o nieznaczące inwestycje w podmioty sektora finansowego zaliczane do kapitału Tier 2.

Szczegółowe informacje na temat poszczególnych elementów funduszy własnych na dzień 31.12.2020 rok zawiera poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Kwota (w tys. zł.)	Opis głównych cech	Przepis Rozporządzenia CRR
Kapitał Tier 1	15 439		
Kapitał rezerwowy (fundusz zasobowy i rezerwowy)	14 693	Fundusz tworzony z odpisów z zysków za kolejne lata i wpłat wpisowego	Art. 26 ust. 1
Fundusz udziałowy	660	Wartość udziałów członkowskich uwzględniająca zgodę KNF o zaliczenie udziałów wpłaconych po dacie 29.06.2013 r.	Art. 26 ust. 1, art. 27, 28, 29, wykaz EUNB o którym mowa w art. 26 ust. 3
Wartości niematerialne i prawne	- 217	Wartość netto wartości niematerialnych i prawnych pomniejszająca fundusze własne zgodnie z zapisami art.127 Prawa Bankowego	Art. 36 ust. 1 lit. b) Art. 37
Skumulowane inne całkowite dochody	302	Fundusz z aktualizacji majątku trwałego (100% wartości)	Art. 26 ust. 1
Kapitał dodatkowy Tier 1 (AT1)	0		
Kapitał Tier 2	0		
Fundusze własne	15 439		

W 2020 roku nastąpiło zwiększenie funduszu zasobowego i rezerwowego kwotą z nadwyżki bilansowej za 2019 rok w kwocie 1.440.000,00 zł. i wpłat wpisowego.

Podstawą obliczenia funduszu udziałowego stanowi kwota opłaconych udziałów wg stanu na 29.06.2013 r., wpłaconych udziałów po tej dacie, na którą Bank otrzymał zgodę KNF oraz udziałów wypowiedzianych, które również wymagały zgody KNF.

Wartość jednego udziału wynosi 300zł.

5. Wymogi kapitałowe (CRR art.438)

Bank Spółdzielczy w Lubrańcu stosuje metody wyliczania wymogów kapitałowych:

- metodą standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
- metodą podstawowego wskaźnika w zakresie ryzyka operacyjnego i walutowego.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko kredytowe jest równa sumie ekspozycji ważonych ryzykiem. Przez ekspozycję należy rozumieć aktywo lub udzielone zobowiązanie pozabilansowe. Sumę kwot ekspozycji ważonych ryzykiem oblicza się jako sumę wartości bilansowych i ekwiwalentów pozycji pozabilansowych poszczególnych kategorii ekspozycji pomnożonych przez przypisane procentowe wagi ryzyka, zgodnie z metodą standardową opisaną w załączniku nr 4 do uchwały KNF w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz Rozporządzeniu parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR).

Bank stosuje współczynnik wsparcia, o którym mowa w § 501 Rozporządzenia CRR.

Wartość aktywów ważonych ryzykiem obliczonych dla ekspozycji wobec małego lub średniego przedsiębiorcy (MŚP), zaliczonych do ekspozycji wobec przedsiębiorstw, ekspozycji detalicznych lub ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach, Bank dodatkowo mnoży przez współczynnik wsparcia równy 0,7619.

Dodatkowo bank oblicza wewnętrzny wymóg kapitałowy na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko koncentracji,
- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko płynności,
- ryzyko kapitałowe.

Bank raz w roku weryfikuje istotność ryzyk uznanych obecnie za nieistotne, jeżeli w wyniku weryfikacji bank uzna dane ryzyko za istotne, będzie ono podlegało analizie z zakresu oceny wewnętrznej adekwatności kapitałowej.

Kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka obliczany jest jako koszt lub utracony przychód, który może pojawić się w sytuacji nieoczekiwanej. Koszt lub utracony przychód obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne.

Poniższa tabela przedstawia kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia wobec (MŚP) dla każdej z klas ekspozycji wg stanu na 31.12.2020 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota w tys. zł.	8% ekspozycji ważonej ryzykiem
1.	ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	963	77
2.	ekspozycje wobec samorządów regionalnych i władz lokalnych	5 171	414
3.	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	28	2
4.	ekspozycje wobec instytucji	0	0
5.	ekspozycje wobec przedsiębiorców	10 629	850
6.	ekspozycje detaliczne	14 828	1 186
7.	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	28 978	2 318
8.	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	469	38

9.	ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0	0
10.	ekspozycje kapitałowe	2 029	162
11.	inne ekspozycje	38 842	3308
	RAZEM	66 937	5 355

Poniższa tabela przedstawia poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka w tys. zł. według stanu na dzień 31.12.2020 r.

Wyszczególnienie	Alokacja kapitału wg Filaru I	Alokacja dodatkowego kapitału wg Filaru II
Ryzyko kredytowe	5 335	-
Ryzyko rynkowe	-	11
Ryzyko operacyjne	904	-
Pozostałe wymogi		-
Łączny wymóg na ryzyka Filaru I		
Ryzyko koncentracji zaangażowań		-
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej		841
Ryzyko płynności		-
Ryzyko wyniku finansowego		-
Ryzyko kapitałowe		-
Pozostałe ryzyka		-
Kapitał regulacyjny	6 259	
Kapitał wewnętrzny	7 112	
Łączny Kapitał (Tier 1+Tier 2)	15 439	
Współczynnik kapitału podstawowego Tier 1[%]	19,73%	
Współczynnik kapitału Tier 1[%]	19,73%	
Współczynnik wypłacalności [%]	19,73%	
Wewnętrzny współczynnik wypłacalności [%]	17,37%	

Wyliczenia zostały dokonane zgodnie z „Zasadami wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Banku Spółdzielczym w Lubrańcu” oraz z „Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Lubrańcu”

6. Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta (CRR art. 439)

Nie dotyczy

7. Bufory kapitałowe (CRR art. 440)

7.1. Ujawnianie bufora antycyklicznego

Od 1 stycznia 2019 roku wskaźnik bufora antycyklicznego wynosi 0% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, które posiadają ekspozycje kredytowe na terytorium Rzeczypospolitej polskiej, obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 rozporządzenia 575/2013.

Poniższa Tabela przedstawia ujawnienia w zakresie bufora antycyklicznego na dzień 31.12.2020 r.

Kwota specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego		
1.	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	78 242 tys. zł
2.	Specyficzny dla instytucji wskaźniki bufora antycyklicznego (0%)	0%
3.	Wymóg w zakresie specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego	0

8. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego (CRR art. 441)

Nie dotyczy

9. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego (CRR art. 442)

Ekspozycję uznaje się za ekspozycję, której dotyczy niewykonanie zobowiązania, jeśli przeterminowania przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza w przypadku ekspozycji detalicznych 500 zł., a w przypadku pozostałych klas ekspozycji przeterminowania kwota przekracza 3.000zł.

W sytuacji, gdy kredytobiorca posiada kilka ekspozycji, ale tylko części z nich dotyczy niewykonanie zobowiązania, do tej klasy zaliczane są: tylko ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania – w przypadku ekspozycji wobec klientów detalicznych; wszystkie ekspozycje kredytobiorcy – w przypadku pozostałych klientów.

Stosowane w rachunkowości definicje pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości (art.442a)

Ekspozycje kredytowe klasyfikuje się na podstawie:

- 1) kryterium terminowości spłaty kapitału lub i odsetek w odniesieniu do:
  - a) ekspozycji kredytowych wobec Skarbu Państwa,
  - b) ekspozycji kredytowych wobec osób fizycznych, udzielonych na cele nie związane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego;
- 2) W odniesieniu do pozostałych ekspozycji kredytowych, dwóch niezależnych od siebie kryteriów:
  - a) terminowości spłaty kapitału lub odsetek,
  - b) sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika.

Rozróżniamy następujące rodzaje należności zagrożonych:

- I. w odniesieniu do ekspozycji kredytowych inne niż detaliczne:
  - i. ekspozycje kredytowe „poniżej standardu” - obejmujące:
    - ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 3 miesiące i nie przekracza 6 miesięcy,
    - ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których sytuacja ekonomiczno-finansowa może stanowić zagrożenie terminowej spłaty ekspozycji;
  - ii. ekspozycje kredytowe „wątpliwe” – obejmujące:
    - ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 6 miesięcy i nie przekracza 12 miesięcy,
    - ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których sytuacja ekonomiczno-finansowa ulega znacznemu pogorszeniu;
  - iii. ekspozycje kredytowe „stracone” – obejmujące:
    - ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 12 miesięcy,
    - ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których sytuacja ekonomiczno-finansowa pogorszyła się w sposób długotrwale uniemożliwiający spłacanie długu,
    - ekspozycje kredytowe wobec dłużników, przeciwko którym bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego,
    - ekspozycje kredytowe kwestionowane przez dłużników na drodze postępowania sądowego;
- II. w odniesieniu do ekspozycji kredytowych wynikających z kredytów detalicznych:
  - i. ekspozycje kredytowe „normalne” – obejmujące ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek nie przekracza 6 miesięcy,

- ii. ekspozycje kredytowe „stracone” – obejmujące:
  - ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 6 miesięcy,
  - ekspozycje kredytowe wobec dłużników, przeciwko którym bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego lub rozpoczął zaspokajanie się z przedmiotów zabezpieczeń innym trybie,
  - ekspozycje kredytowe kwestionowane przez dłużników na drodze postępowania sądowego,
  - ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których miejsce pobytu jest nieznane i majątek nie został ujawniony

Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego (art. 442b)

Dla potrzeb naliczania odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych, klasyfikowanych do poszczególnych kategorii, stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. (wraz późniejszymi zmianami) w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz zasady określone w „Procedurze tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością Banku Spółdzielczym w Lubrańcu”

Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważnych się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnią kwotę ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji wg stanu na 31.12.2020 r. w tys. zł. (art. 442c)

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2020 r.	Średnia kwota ekspozycji za 2020 r.
1.	ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	39 520	16 052
2.	ekspozycje wobec samorządów regionalnych i władz lokalnych	25 856	24 411
3.	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	138	144
4.	ekspozycje wobec instytucji	26 563	32 932
5.	ekspozycje wobec przedsiębiorców	13 336	9 573
6.	ekspozycje detaliczne	24 698	29 159
7.	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	36 267	33 171
8.	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	469	443
9.	ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0	0
10.	ekspozycje kapitałowe	2 029	2 082
11.	inne ekspozycje	7 167	7 528
	RAZEM	176 043	155 495

Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach (art. 442 d)

Bank Spółdzielczy w Lubrańcu prowadzi swoją działalność na obszarze czterech gmin powiatu włocławskiego (Lubraniec, Boniewo, Chodecz, Izbica Kujawska). W ocenie Banku ryzyko kredytowe na terenie działania jest jednorodne i nie zachodzi potrzeba badania zaangażowania w poszczególne gminy, powiaty bądź województwa.

Rozkład ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach (art. 442 e)

Struktura zaangażowania Banku według typu kontrahenta rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2020 r. została zaprezentowana w poniższych tabelach:

a) struktura zaangażowania Banku wobec sektora finansowego:

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość (w tys. zł)
1.	Banki	46 556,00
	Należności normalne	46 556,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
Razem zaangażowanie w sektorze finansowym		46 556,00

b) struktura zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego:

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość (w tys. zł)
1.	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	0,00
	Należności normalne	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
2.	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	219,00
	Należności normalne	219,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
3.	Przedsiębiorcy indywidualni	3 127,00
	Należności normalne	2 998,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	129,00
4.	Osoby prywatne	10 560,00
	Należności normalne	10 540,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	20,00
5.	Rolnicy indywidualni	59 735,00
	Należności normalne	59 120,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	615,00
6.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw dom.	438,00
	Należności normalne	438,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym		74 079,00

c) struktura zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego:

Wyszczególnienie	Wartość (w tys. zł)
Należności normalne	25 860,00
Należności pod obserwacją	0,00
Należności zagrożone	0,00
Razem zaangażowanie w sektorze budżetowym	25 860,00

Strukturę zaangażowania Banku (bilans + pozabilans) w poszczególnych branżach w rozbiu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2020 r. przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Branże	Wartość (w tys. zł)
1.	Rolnictwo Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	62 947,00 62 279,00 0,00 668,00
2.	Handel Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	2 807,00 2 678,00 0,00 129,00
3.	Transport Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	331,00 331,00 0,00 0,00
4.	Budownictwo Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	93,00 93,00 0,00 0,00
5.	Przetwórstwo przemysłowe Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	320,00 320,00 0,00 0,00
6.	Pozostałe Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	10 995,00 10 975,00 0,00 20,00
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym		77 493,00

Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorię ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach (art. 442 f)

Strukturę ekspozycji według okresów zapadalności (bez odsetek) w podziale na istotne klasy należności według stanu na dzień 31.12.2020 r. w tys. zł. przedstawia poniższa tabela:

Klasy należności	Bez określonego terminu	Do 1 roku	1-2 lat	2-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	powyżej 20 lat
1.Kasa	2 913	0	0	0	0	0	0
2.Należności od sektora finansowego	14 461	12 542	0	0	1 000	0	0
- pozostałe monetarne instytucje finansowe	14 461	12 542	0	0	1 000	0	0
3.Należności od sektora niefinansowego	194 245	17 975	15 357	25 271	11 318	3 746	219
- Gospodarstwa domowe	194 245	17 655	15 326	24 965	11 318	3 746	219
- Przedsiębiorstwa	0	0	0	219	0	0	0
- Instytucje niekomercyjne	0	320	31	87	0	0	0
4.Należności od instytucji samorządowych	0	3 115	2 831	7 402	11 193	1 318	0

Razem	211 619	33 632	18 188	32 673	23 511	5 064	219
--------------	----------------	---------------	---------------	---------------	---------------	--------------	------------

Strukturę należności zagrożonych w wartości bilansowej, tj. po pomniejszeniach o utworzone rezerwy celowe i pobraną prowizję od udzielonych kredytów rozliczoną wg ESP w rozbiciu na istotne klasy ekspozycji kredytowych według stanu na dzień 31.12.2020 r. przedstawiają poniższe tabele:

➤ Przedsiębiorstwa i spółki prywatne i spółdzielnie:

Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	Wartość (w tys. zł)
Należności zagrożone (kredyt i odsetki)	0,00
Kredyty zagrożone, w tym:	0,00
<i>Kredyty przeterminowane</i>	0,00
Odsetki	0,00
Rezerwy celowe	0,00
Korekta wartości	0,00
Razem wartość bilansowa	0,00

➤ Przedsiębiorcy indywidualni:

Przedsiębiorcy indywidualni	Wartość (w tys. zł)
Należności zagrożone (kredyt i odsetki)	232,00
Kredyty zagrożone, w tym:	129,00
<i>Kredyty przeterminowane</i>	129,00
Odsetki	103,00
Rezerwy celowe	232,00
Korekta wartości	0,00
Razem wartość bilansowa	0,00

➤ Osoby prywatne:

Osoby prywatne	Wartość (w tys. zł)
Należności zagrożone (kredyt i odsetki)	33,00
Kredyty zagrożone, w tym:	21,00
<i>Kredyty przeterminowane</i>	20,00
Odsetki	12,00
Rezerwy celowe	33,00
Korekta wartości	0,00
Razem wartość bilansowa	0,00

➤ Rolnicy indywidualni:

Rolnicy indywidualni	Wartość (w tys. zł)
Należności zagrożone (kredyt i odsetki)	619,00
Kredyty zagrożone, w tym:	614,00
<i>Kredyty przeterminowane</i>	608,00
Odsetki	5,00
Rezerwy celowe	605,00
Korekta wartości	9,00
Razem wartość bilansowa	5,00

Uzgodnienie zmian korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości (art. 442 i)

Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone” tworzy się na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, jednak w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw, stanowiącego w relacji do podstawy tworzenia rezerw celowych:

- 1,5% - w przypadku kategorii „pod obserwacją”
- 20% - przypadku kategorii „poniżej standardu”,
- 50% - przypadku kategorii „wątpliwe”,
- 100% - w przypadku kategorii „stracone”.

Stan rezerw celowych na początek i koniec roku obrotowego 2020 oraz ich zmiany przedstawia poniższa tabela:

Kategorie należności	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenie rezerw	Rozwiązanie rezerw	Stan rezerw na koniec roku obrotowego
Należności normalne i pod obserwacją	45	55	39	61
- sektor finansowy	-	-	-	-
- sektor niefinansowy	45	55	39	61
- sektor budżetowy	-	-	-	-
Należności poniżej standardu	2	0	1	1
- sektor finansowy	-	-	-	-
- sektor niefinansowy	2	0	1	1
- sektor budżetowy	-	-	-	-
Należności wątpliwe	106	0	0	106
- sektor finansowy	-	-	-	-
- sektor niefinansowy	106	0	0	106
- sektor budżetowy	-	-	-	-
Należności stracone	257	935	495	696
- sektor finansowy	-	-	-	-
- sektor niefinansowy	257	935	495	696
- sektor budżetowy	-	-	-	-
Razem	410	990	535	864

Stan odpisów na odsetki na początek i koniec roku obrotowego 2020 oraz ich zmiany przedstawia poniższa tabela:

Kategorie należności	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenie rezerw	Rozwiązanie rezerw	Stan rezerw na koniec roku obrotowego
Odpisy aktualizujące od należności sektora niefinansowego	112	28	21	120
- w sytuacji normalnej i pod obserwacją	-	1	2	1
- poniżej standardu	-	-	-	-
- wątpliwe	-	6	4	-
- stracone	112	20	15	119
Odpisy aktualizujące od należności sektora budżetowego	-	-	-	-
- w sytuacji normalnej i pod obserwacją	-	-	-	-
- poniżej standardu	-	-	-	-
- wątpliwe	-	-	-	-
- stracone	-	-	-	-
Razem	112	28	21	120

10. Aktywa nieobsługiwane i restrukturyzowane

Definicja dla należności: nieobsługiwanych i restrukturyzowanych oraz przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko

Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane są zdefiniowane w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (dalej: Rozporządzenie 680/2014).

Zgodnie z Załącznikiem V do Rozporządzenia 680/2014, za ekspozycje nieobsługiwane uznaje się ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów:

- przeterminowanie istotnych ekspozycji o ponad 90 dni,
- małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania.
- przekwalifikowanie ekspozycji do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe”, „stracone”, innych tytułów, niż opisane powyżej.

Jednocześnie ekspozycje, w odniesieniu do których uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania zgodnie z art.178 CRR, oraz ekspozycje, w odniesieniu do których stwierdzono utratę wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, zawsze uznaje się za ekspozycje nieobsługiwane. W praktyce za ekspozycje nieobsługiwane Bank uznaje ekspozycje zagrożone.

Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w *sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków*

Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zagrożone oraz odpisy na odsetki od tych ekspozycji w wysokości:

- 20% w zakresie ekspozycji w kategorii poniżej standardu,
- 50% w zakresie ekspozycji w kategorii wątpliwej,
- 100% w zakresie ekspozycji w kategorii straconej,

po uwzględnieniu pomniejszeń podstawy naliczania rezerw i odpisów.

Ujawnienia w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych przedstawione są w **Załączniku nr 3** i obejmują w szczególności dane dotyczące:

- 1) jakości kredytowej ekspozycji nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania;
- 3) ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych wraz z powiązаныmi rezerwami;
- 4) jakości kredytowej ekspozycji restrukturyzowanych
- 5) zabezpieczeń uzyskanych przez przejęcie aktywów i postępowania egzekucyjne.

11. Aktywa obciążone i wolne od obciążeń (CRR art. 443)

Poniższa tabela przedstawia strukturę aktywów obciążonych i wolnych od obciążeń wg stanu na 31.12.2020 r.

Formularz A - Aktywa

		<i>Wartość bilansowa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość godziwa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń</i>	<i>Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń</i>
		010	040	060	090
010	Aktywa Banku	0		174 075	
030	Instrumenty udziałowe	0	0	1 252	0
040	Dłużne papiery wartościowe	0	0	39 375	0
120	Inne aktywa	0		133 448	
Formularz B - Zabezpieczenia otrzymane					
		<i>Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych</i>		<i>Wartość godziwa zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych dostępnych dla celów obciążenia</i>	
		010		040	
130	Zabezpieczenia otrzymane przez Bank	0		0	
150	Instrumenty kapitałowe	0		0	
160	Dłużne papiery wartościowe	0		0	
230	Inne zabezpieczenia otrzymane	0		0	
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery typu ABS	0		0	
Formularz C - Aktywa obciążone/zabezpieczenia otrzymane i powiązane zobowiązania					
		<i>Odpowiadające zobowiązania, zobowiązania warunkowe i udzielone pożyczki papierów wartościowych</i>		<i>Aktywa, zabezpieczenia otrzymane i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obciążone obligacje zabezpieczone i papiery typu ABS</i>	
		010		030	
010	Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych	0		0	
Formularz D - Informacje o istotności obciążeń jeśli uznano za istotne					

12. Korzystanie z ECAI – zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej (CRR ar. 444)

Bank wykorzystuje oceny zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI na potrzeby wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem, dla następujących ekspozycji wobec:

- 1) instytucji - jeżeli rezydualny termin ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,
- 2) samorządów regionalnych lub władz lokalnych - jeżeli ekspozycja nie jest denominowana lub finansowana w walucie krajowej,
- 3) podmiotów sektora publicznego - jeżeli pierwotny termin zapadalności ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,

którym to kategoriom przypisywana jest waga ryzyka odpowiadająca stopniu jakości kredytowej rządu polskiego.

Bank korzysta z ocen jakości kredytowej nadanych przez ECAI:

- 1) Fitch Ratings;

- 2) Moody's Investors Service;
- 3) Standard and Poor's Ratings Services.

Jeżeli nadane oceny odpowiadają różnym wagom ryzyka wówczas Bank uwzględni tę ocenę, której odpowiada wyższa waga ryzyka.

Jeżeli dostępne są więcej niż dwie oceny kredytowe sporządzone przez wyznaczone ECAI dla danej pozycji z ratingiem, wówczas uwzględnia się te dwie spośród nich, z którymi wiążą się najniższe wagi ryzyka, z zastrzeżeniem że: jeżeli dwie najniższe wagi ryzyka różnią się od siebie, przypisuje się wyższą z nich;

Bank uzależnia przyznanie wagi ryzyka od stopnia jakości kredytowej, który przypisano rządowi polskiemu wg następującej tabeli:

Stopień jakości kredytowej rządu polskiego	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka ekspozycji	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Bank uzależnia stopień jakości kredytowej od oceny wiarygodności kredytowej w następujący sposób:

<i>Stopień jakości kredytowej</i>	<i>Ocena wiarygodności kredytowej</i>		
	<i>Fitch Ratings</i>	<i>Moody's Investors Service</i>	<i>Standard and Poor's Ratings Services</i>
1	AAA do AA	Aaa do Aa	AAA do AA
2	A	A	A
3	BBB	Baa	BBB
4	BB	Ba	BB
5	B	B	B
6	CCC i poniżej	Caa i poniżej	CCC i poniżej

13. Ekspozycja na ryzyko rynkowe (CRR art. 445)

W zakresie ryzyka rynkowego Bank w 2020 roku wyznaczył wymóg na ryzyko walutowe. Wymóg na ryzyko walutowe na dzień 31.12.2020 roku i wyniósł 0 zł.

Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b. CRR nie dotyczy Banku.

14. Ryzyko operacyjne (CRR art. 446)

Ryzyko operacyjne to ryzyko poniesienia przez Bank strat, wynikających z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi, systemów informatycznych lub zdarzeń zewnętrznych

Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego obliczane są przez Bank metodą podstawowego wskaźnika. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na 2020 rok wyniósł: 904 tys. zł.

Bank realizuje proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, w ramach tego procesu identyfikuje się zdarzenia ryzyka operacyjnego i dokonuje się ewidencjonowania analizy przyczyn występowania zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym. Proces ewidencji incydentów ryzyka operacyjnego odbywa się za pomocą programu informatycznego, który umożliwia rejestrację, analizę, pomiar i monitorowanie ryzyka.

Rejestr zdarzeń ryzyka operacyjnego, zgodnie z Rekomendacją M, obejmuje 7 kategorii.

W 2020 roku zarejestrowano 51 incydentów i 49 zdarzeń. Incydenty z kategorii 4, 6 i 7 stanowią największy odsetek wszystkich zarejestrowanych zdarzeń i dotyczą głównie: różnic kasowych, przekroczeń limitu pogotowia kasowego, awarii bankomatów, przerw w dostawie energii. Wartość strat brutto wynikająca z ryzyka operacyjnego wynosi 1,53 tys. zł.

W 2020 roku nie odnotowano zdarzeń, które istotnie wpłynęłyby na bezpieczeństwo funkcjonowania Banku.

15. Ekspozycje w papierach kapitałowych uwzględnionych w portfelu handlowym (CRR art.447)

Na dzień 31.12.2020 roku Bank Spółdzielczy posiada zaangażowania w następujące papiery wartościowe:

L.p.	Nazwa podmiotu	Wartość bilansowa w zł. na 31.12.2020 r.
1	Akcje SGB-Banku SA	1 251 500,00
2	Udział w Spółdzielczym Systemie Ochrony SGB	1 000,00
3	Bankowe Papiery wartościowe SGB-Banku S.A.	983 866,20
4	Obligacje Banku Gospodarstwa Krajowego	4 105 912,32
5	Obligacje Polskiego Funduszu Rozwoju S.A.	4 035 722,23
6	Bony Narodowego Banku Polskiego	30 249 334,50
	Razem	39 374 835,25

Zgodnie z przyjętą w Banku Polityką rachunkowości wycena aktywów i pasywów na dzień bilansowy oraz w ciągu roku obrotowego, dokonywana jest według zasad określonych ustawą z uwzględnieniem przepisów w zakresie tworzenia rezerw na ryzyko w działalności bankowej oraz następujących ustaleń:

- a) **aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy** - wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów z operacji finansowych, z zastrzeżeniem że zobowiązanie, które ma zostać rozliczone przez przekazanie instrumentu kapitałowego, którego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, należy wycenić według zamortyzowanego kosztu;
- b) **kredyty i pożyczki oraz inne należności Banku, które nie zostały zaklasyfikowane jako przeznaczone do obrotu** - wycenia się według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej;
- c) **aktywa finansowe dostępne do sprzedaży** - wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej odnosi się na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, do momentu wyłączenia aktywów finansowych z bilansu, w którym skumulowane skutki zmian wartości godziwej ujęte w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny ujmuje się odpowiednio w przychodach lub kosztach finansowych; naliczone odsetki ujmuje się w przychodach z tytułu odsetek; należne dywidendy ujmuje się w przychodach z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, o zmiennej kwocie dochodu; w przypadku, w którym nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych, bank ujmuje skumulowane straty ujęte w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny jako koszty finansowe z tytułu odpisów aktualizujących;
- d) **aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności** - wycenia się według zamortyzowanego kosztu,
- e) **zobowiązania finansowe** - które nie zostały zakwalifikowane do aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, wycenia się według zamortyzowanego kosztu.
- f) **kapitały (fundusze) własne oraz pozostałe aktywa i pasywa** - w wartości nominalnej;
- g) **rezerwy** - w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości;
- h) **środki trwale oraz wartości niematerialne i prawne** - według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, lub wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny środków trwałych), pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości;
- i) **należności** - w kwocie wymaganej zapłaty, z zachowaniem zasady ostrożności;
- j) **zobowiązania** - w kwocie wymagającej zapłaty.

16. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym (CRR art. 448)

Charakter stopy procentowej i zasadnicze założenia oraz częstotliwość pomiarów ryzyka stopy procentowej (art. 448 a)

Przez ryzyko stopy procentowej rozumie się niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy oraz na kształtowanie się poziomu funduszy własnych Banku.

W ramach ryzyka stopy procentowej Bank wyróżnia następujące kategorie:

- ryzyko przeszacowania, wynikające z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- ryzyko bazowe.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka stopy procentowej odbywa się z częstotliwością miesięczną, korzystając z następujących metod:

- analizę luki przeszacowania stopy procentowej,
- symulacje zmian wyniku odsetkowego,
- analizę podstawowych wskaźników ekonomicznych związanych z ryzykiem stopy procentowej.

W 2020 roku Bank nie prowadził działalności handlowej w instrumentach stopy procentowej.

Ryzyko stopy procentowej w Banku wynika głównie z niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych oraz niedopasowania tych pozycji ze względu na stawki referencyjne. W bilansie Banku występuje nadwyżka aktywów nad pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, która wynosi 101,43%.

Uwzględniając łącznie: niedopasowanie terminów przeszacowania oraz nierównomierne zmiany oprocentowania poszczególnych stawek bazowych, przy założeniu spadku stóp procentowych o 1 pp. wynik odsetkowy ulega zmniejszeniu o 1 015 tys. zł, co stanowi 27,8% annualizowanego wyniku odsetkowego oraz 6,6% funduszy własnych.

Uwzględniając łącznie: niedopasowanie terminów przeszacowania oraz nierównomierne zmiany oprocentowania poszczególnych stawek bazowych, przy założeniu spadku stóp procentowych o 1 pp. wynik odsetkowy ulega zmniejszeniu o 614 tys. zł, co stanowi 16,9% annualizowanego wyniku odsetkowego oraz 4,0% funduszy własnych.

Wahania w zakresie zysku, wartości gospodarczej lub innego stosowanego wskaźnika używanego przez kierownictwo Banku do oceny skutków szokowych wzrostów lub spadków stóp procentowych (art. 448 b)

Testy warunków skrajnych przeprowadzane są w związku z dokonywaną oceną potencjalnego wpływu na sytuację finansową Banku dużych zmian parametrów rynkowych lub zmian w profilu ryzyka Banku. Stanowią one narzędzie diagnostyczne oceniające stabilność przychodów Banku w sytuacjach niekorzystnych oraz są podstawą szacowania dodatkowego wymogu kapitałowego.

Bank przeprowadza z częstotliwością miesięczną testy warunków skrajnych dla ryzyka stopy procentowej:

- w zakresie ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego łącznie przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych o 200 p. b.;
- w zakresie wpływu zmian stóp procentowych o 200 p. b. na wartość ekonomiczną Banku.

W przypadku spadku stóp procentowych o 200 punktów bazowych wynik odsetkowy Banku w skali 12 miesięcy zmniejszy się o 1 150 tys. zł., natomiast przy założeniu, że stopy procentowe wzrosną o 200 p. b. wynik odsetkowy wzrosłby o 1 679 tys. zł.

Zmiana	Zmiana wyniku odsetkowego	% funduszy własnych	Zmiana wartości ekonomicznej
200 p. b.	1 679	10,9%	20
(-) 200 p. b.	(-) 1 150	7,5%	(-)20

Dodatkowo Bank przeprowadza zgodnie z Wytycznymi EBA 6 dodatkowych testów warunków skrajnych w zakresie wartości ekonomicznej kapitału. Wyniki pomiaru maksymalnej osiągniętej straty wyniosła 806 tys. zł., co stanowi 5,22% kapitału Tier I.

Podstawą do oszacowania wymogu kapitałowego na ryzyka stopy procentowej są wyniki testów warunków skrajnych ryzyka przeszacowania i bazowego oraz opcji klienta. Na dzień 31.12.2020 r. kapitał wewnętrzny wyniósł 841 tys. zł.

17. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne (CRR art. 449)

Bank Spółdzielczy w Lubrańcu nie posiada pozycji sekurytyzacyjnych.

18. Polityka w zakresie wynagrodzeń (CRR art. 450)

1. Zasady ustalania i wypłacania zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Lubrańcu określa Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Lubrańcu, zwana dalej „Polityką”.
2. Celem wprowadzenia Polityki jest:
  - 1) wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i niezachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Banku Spółdzielczego w Lubrańcu akceptowalny ogólny poziom ryzyka;
  - 2) wspieranie realizacji przyjętej przez Bank strategii działania oraz strategii zarządzania ryzykiem;
  - 3) ograniczenie ryzyka konfliktu interesów.
3. Bank realizuje Politykę z uwzględnieniem zasady proporcjonalności wynikającej z § 29 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, tj. odpowiednio do formy prawnej w jakiej działa, rozmiaru działalności, ryzyka związanego z prowadzoną działalnością, wewnętrznej organizacji oraz charakteru, zakresu i stopnia złożoności prowadzonej działalności.

Postanowienia ogólne

1. Bank prowadzi przejrzystą politykę wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku.
2. Wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska kierownicze obejmuje:
  - 1) składniki stałe – wynagrodzenie zasadnicze zależne od doświadczenia zawodowego i zakresu odpowiedzialności związanej z pełnioną funkcją określone w umowie o pracę, a także,

jednorazowe odprawy i rekompensaty z tytułu zakończenia stosunku pracy lub inne świadczenia wynikające z przepisów Regulaminu wynagradzania członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Lubrańcu;

- 2) składniki zmienne – premię roczną.
3. Wynagrodzenia przyznawane w Banku mają charakter wyłącznie pieniężny.
4. Stałe składniki wynagrodzenia stanowią na tyle dużą część wynagrodzenia, aby możliwe było prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia, w tym obniżanie lub nieprzyznawanie zmiennych składników wynagrodzenia, przy czym stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia nie może przekraczać 100% w odniesieniu do każdej z osób zajmującej stanowisko kierownicze.

Stanowiska Kierownicze

Zgodnie z określoną w § 29 ust. 2 Rozporządzenia zasadą proporcjonalności i przeprowadzoną przez Bank oceną kryteriów jakościowych i odpowiednich kryteriów ilościowych określonych w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 604/2014 przez osoby zajmujące stanowiska istotne w Banku, rozumie się wyłącznie członków Zarządu.

Zasady oceny członka Zarządu

1. Podstawą oceny efektów pracy są kryteria dotyczące oceny wyników całego Banku, a także ocena indywidualnych wyników danego członka Zarządu.
2. Oceny efektów pracy członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza.
3. Ocena ta dokonywana jest po zakończeniu roku obrachunkowego, nie później niż do końca czerwca roku następującego po okresie oceny, i obejmuje 3 lata, tzn. miniony rok obrotowy oraz dwa poprzednie lata, tak aby wysokość wynagrodzenia zależna od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny i ryzyko związane z prowadzoną przez Bank działalnością oraz zweryfikowany przez biegłego rewidenta wynik finansowy netto na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego ocenę.
4. Ocena wyników całego Banku powinna obejmować koszt ryzyka Banku, koszt kapitału i ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej.
5. Ocena efektów pracy członków Zarządu obejmuje m.in. wskaźniki Banku osiągnięte w latach podlegających ocenie w podziale na poszczególne lata w odniesieniu do realizacji planu finansowego w danym okresie, w zakresie:
  - 1) zysku netto;
  - 2) zwrotu z aktywów (ROA);
  - 3) wskaźnika należności zagrożonych;
  - 4) współczynnika wypłacalności;
  - 5) wskaźnika płynności LCR.
6. Oceniając indywidualne wyniki pracy członka Zarządu Rada Nadzorcza bierze pod uwagę:
  - 1) efekty realizacji zadań wynikających z zakresu obowiązków i odpowiedzialności w ramach podziału zadań w Zarządzie;
  - 2) pozytywną ocenę kwalifikacji;
  - 3) uzyskanie absolutorium z wykonania obowiązków;
  - 4) wyniki kontroli przeprowadzonych w Banku przez podmioty zewnętrzne, w tym audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB lub kontrola Komisji Nadzoru Finansowego, w obszarach nadzorowanych przez danego członka Zarządu.
7. W odniesieniu do kryteriów określonych w ust. 5 członek Zarządu ma prawo do premii rocznej, gdy w okresie podlegającym ocenie wykonanie planu finansowego zostało zrealizowane na poziomie:

- 1) zysku netto nie niższym niż 85 % zaplanowanego poziomu;
  - 2) zwrotu z aktywów (ROA) nie niższym niż 85 % zaplanowanego poziomu;
  - 3) wskaźnika należności zagrożonych nie wyższym niż 3%;
  - 4) współczynnika wypłacalności nie niższym niż określonym w Strategii zarządzania ryzykiem;
  - 5) wskaźnika płynności LCR nie niższym niż określonym przepisami zewnętrznymi.
8. W przypadku kryteriów określonych w ust. 6 członek Zarządu ma prawo do premii rocznej, gdy w okresie podlegającym ocenie:
- 1) dokonano pozytywnej oceny efektów pracy realizacji zadań członka Zarządu wynikających z zakresu jego obowiązków i odpowiedzialności;
  - 2) uzyskał pozytywną ocenę kwalifikacji,
  - 3) uzyskał absolutorium z wykonania obowiązków,
  - 4) wyniki kontroli przeprowadzonych w Banku przez podmioty zewnętrzne, w tym audyt wewnętrzny przeprowadzony przez Spółdzielczy System Ochrony SGB lub kontrola Komisji Nadzoru Finansowego, nie wykazały rażących uchybień w obszarze nadzorowanym przez danego członka Zarządu.
9. Członek Zarządu uzyskuje pozytywną ocenę tylko i wyłącznie w przypadku spełnienia wszystkich przesłanek wskazanych w ust. 7 i 8 oraz dodatkowo w przypadku gdy na członka Zarządu nie wpłynęła żadna istotna i uzasadniona skarga.
10. Rada Nadzorcza dokonuje oceny członka Zarządu w formie uchwały podejmowanej odrębnie dla każdego członka Zarządu.

Zasady wypłaty premii rocznej

1. Wysokość premii rocznej nie może stanowić znaczącej części wynagrodzenia członka Zarządu.
2. Łączna kwota premii rocznej dla członków Zarządu ustalana jest w wysokości 10% rocznego zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto z zastrzeżeniem, że wysokość premii nie może być większa niż 20% osiągniętego w danym roku przez członka Zarządu wynagrodzenia zasadniczego. Na podstawie przeprowadzonej oceny Rada Nadzorcza podejmuje decyzję w formie uchwały o przyznania premii rocznej i jej wysokości dla poszczególnych członków Zarządu w przypadku oceny pozytywnej.
3. Wypłata premii rocznej jest zmniejszana w przypadku nieobecności członka Zarządu w okresie podlegającym ocenie trwającej dłużej niż 6 m-cy;
4. Premia roczna nie jest przyznawana w przypadku:
  - 1) negatywnej oceny pracy członka Zarządu;
  - 2) zagrożenia niespełnienia wymogów ostrożnościowych, o którym mowa w art. 142 ust. 1 Ustawy Prawo bankowe;
  - 3) zagrożenia upadłością;
  - 4) gdy członek Zarządu uczestniczył w działaniach, których wynikiem były znacznej straty Banku lub była odpowiedzialna za takie działania;
  - 5) nie spełnienia odpowiednich standardów dotyczących rękojmi bezpiecznego i ostrożnego zarządzania bankiem.
5. Przyznana członkowi Zarządu premia roczna wypłacana jest jednorazowo w formie pieniężnej, w terminie 7 dni roboczych po podjęciu uchwały przez Radę Nadzorczą.
6. Ustanie stosunku pracy członka Zarządu Banku w okresie oceny nie powoduje pozbawienia go prawa do premii rocznej. W takiej sytuacji, ocena pracy członka Zarządu pod kątem wypłaty regulaminowej premii rocznej obejmuje wyłącznie okres zatrudnienia członka Zarządu Banku w trakcie okresu podlegającego ocenie.

Zbiornicze informacje ilościowe na temat wynagrodzeń Zarządu wg stanu na 31.12.2020r.

Wartość wynagrodzeń trzech członków Zarządu za rok obrotowy 2020 łącznie wyniosła:

- 381 600,00 zł – wynagrodzenie stałe za 2020 r.,
- 19 000,00 zł – premia roczna wypłacona w 2020 roku za 2019 rok.

19. Ryzyko płynności i pozycji płynnościowej

Sposób pozyskiwania finansowania działalności

Głównym źródłem finansowania działalności są depozyty podmiotów niefinansowych i podmiotów sektora budżetowego. Oferta depozytowa Banku kierowana jest głównie do klientów detalicznych sektora niefinansowego oraz jednostek samorządowych. Ponadto dodatkowym źródłem finansowania działalności Banku, są środki pozyskane z Banku Zrzeszającego w formie kredytów krótko lub długoterminowych.

Stopień scentralizowania funkcji skarbowych i funkcji zarządzania płynnością

Funkcje skarbowe wykonuje komórka zarządzająca tj. Zespół Finansowo-Księgowy i Sprawozdawczości, natomiast funkcje zarządzania płynnością wykonywane są przez komórkę monitorującą – Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych. Zarówno funkcje skarbowe jak i funkcje zarządzania są w Banku scentralizowane a ww. komórki współpracują ze sobą.

Zasady funkcjonowania w ramach zrzeczenia

Bank jest zrzeszony w ramach zrzeczenia SGB oraz jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB. W ramach zrzeczenia Bank Zrzeszający zobowiązany jest między innymi do:

- prowadzenia rachunków bankowych, za pośrednictwem których Bank przeprowadza swoje rozliczenia pieniężne i utrzymuje rezerwę obowiązkową;
- naliczania, utrzymywania i odprowadzania rezerwy obowiązkowej Banku na rachunkach w NBP;
- dokonywania w imieniu Banku rozrachunków międzybankowych;
- dokonywania rozrachunków w zakresie transakcji dokonywanych przy użyciu elektronicznych instrumentów płatności;
- odprowadzania w imieniu Banku należnych opłat do BFG;
- prowadzenia wyodrębnionego rachunku, na którym deponowane są aktywa Banku w związku z realizacją obowiązków wynikających z uczestnictwa w systemie gwarantowania depozytów BFG;
- kupna i sprzedaży znaków pieniężnych;
- pośrednictwa w nabywaniu i zbywaniu instrumentów finansowych.

W ramach umowy zrzeczenia SGB, Bank ma obowiązek między innymi do:

- otwierania i posiadania w Banku Zrzeszającym rachunku bieżącego;
- przeprowadzania za pomocą rachunku bieżącego rozliczeń pieniężnych i utrzymywania rezerwy obowiązkowej;
- deponowania nadwyżek finansowych;
- deponowania na wyodrębnionym rachunku w Banku Zrzeszającym aktywów w związku z realizacją obowiązków wynikających z uczestnictwa w systemie BFG.

Obowiązki Banku wynikające z członkostwa w Systemie Ochrony SGB to między innymi:

- deponowanie i utrzymywanie środków Minimum Depozytowego na zablokowanym rachunku;
- wnoszenie wkładów pieniężnych na rzecz Funduszu Pomocowego,
- wnoszenie składek na Fundusz Pomocniczy,

- wnoszenie składek na pokrycie kosztów funkcjonowania Spółdzielczego Systemu Ochrony,
- przestrzeganie limitów ograniczających ryzyko płynności w wewnętrznym systemie ochrony.

Wielkość miar płynności, wskaźnika LCR i NSFR na dzień 31.12.2020 r.:

	Nazwa	Wielkość	Limit wynikający z przepisów
1	Miara płynności długoterminowej M2	2,88%	1,00
2	Wskaźnik LCR	495,5%	100%
3	Wskaźnik NSFR	161,0%	100%

Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności wg stanu na 31.12.2020 r.

w tys. zł.

Luka	Przedział czasowy		
	<= 1 tygodnia	>1 tygodnia <= 1 miesiąca	>1 miesiąca <= 3 miesiące
Aktywa	50 273	576	6 243
Należności	49 759	576	6 243
Pozostałe aktywa	514	0	0
(Otrzymane)	0	0	0
Pasywa	22 967	371	1 019
Zobowiązania	21 254	371	10 19
Pozostałe pasywa	6	0	0
Zobowiązania pozabilansowe (udziel)	1707	0	0
Luka w przedziałach	27 306	205	5 224
Luka skumulowana od początku	27 306	27 511	32 736
Luka skumulowana od końca	1 179	- 26 127	- 26 332

Dodatkowe zabezpieczenia płynności funkcjonujące w zrzeczeniu:

W celu poprawienia pozycji płynnościowej Bank może skorzystać z kredytu w rachunku bieżącym lub kredytu rewolwingowego. Bank jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB, którego celem jest między innymi zapewnienie płynności i wypłacalności każdego uczestnika. W ramach tego systemu funkcjonuje mechanizm pomocowy, w ramach którego Bank utrzymuje odpowiedni poziom środków na rachunku Minimum Depozytowego oraz dokonuje wpłat na Fundusz Pomocowy.

Aspekty ryzyka płynności, na które narażony jest Bank

W swojej działalności Bank narażony jest na wiele niebezpieczeństw wynikających z realizacji ryzyka płynności. Należą do nich:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminu zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach;
- przeterminowane wycofanie depozytów przez klientów, które zaburzają prognozy przepływów pieniężnych Banku;
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów;
- utrata depozytów sektora budżetowego w wyniku zmian prawnych zmiany dostawcy usług;
- znaczące zaangażowanie depozytów osób wewnętrznych;
- konieczność pozyskania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki;
- istnienie nadpłynności, co może mieć negatywne przełożenia na wynik finansowy Banku;
- ograniczenie możliwości znalezienia innych źródeł finansowania, w szczególności na hurtowym rynku finansowym;
- brak wypełnienia wewnętrznych limitów systemu ochrony oraz limitów wynikających z przepisów prawa;
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów;
- niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie niepłynnych.

Sposób dywersyfikacji źródeł finansowania

Bank zdywersyfikuje sposób finansowania poprzez:

- oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego i budżetowego;
- ograniczanie depozytów dużych deponentów;
- różne terminy wymagalności depozytów;
- różny charakter depozytów: zarówno terminowe jak bieżące;

Techniki ograniczania ryzyka płynności

Do podstawowych technik w zakresie ograniczania ryzyka płynności Bank zalicza:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony;
- przeprowadzanie testów warunków skrajnych pod kątem adekwatności posiadanych funduszy własnych na pokrycie nieoczekiwanych strat w sytuacjach szokowych;
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- przystąpienie do Systemu ochrony SGB, które zapewnia pomoc płynnościową za Funduszu Pomocowego;
- utrzymywanie Minimum Depozytowego w Banku Zrzeszającym;

Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności

Podstawowe pojęcia stosowane w procesie mierzenia płynności zostały określone w „Zasadach zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Lubrańcu” i są następujące:

- **płynność śróddzienna** – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu

- **Płynność bieżąca:** zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 dni,
- **Płynność krótkoterminowa:** zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 dni,
- **Płynność średnioterminowa:** zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie od 1 miesiąca do 12 miesięcy,
- **Płynność długoterminowa:** zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy,
- **płynność płatnicza** - zdolność do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
- **Baza depozytowa:** zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- **depozyty stabilne** – suma osadu na depozytach sektora niefinansowego,
- **bufor płynności** - oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia”,
- **aktywa płynne** – suma aktywów nieobciążonych.

Sposób odzwierciedlenia ryzyka płynności rynku w procesie zarządzania płynnością płatniczą

Bank zarządzając płynnością płatniczą dąży do zapewnienia przede wszystkim odpowiedniej ilości środków płynnych w celu realizacji swoich bieżących zobowiązań. Nadwyżki finansowe są lokowane w Banku Zrzeszającym na odpowiednie terminy płatności, uwzględniając bieżące potrzeby płatnicze.

Wykorzystywanie testów warunków skrajnych

Bank wykorzystuje testy warunków skrajnych:

- w procesie szacowania kapitału wewnętrznego: przeprowadzając ten proces badana jest adekwatność posiadanych funduszy własnych z punktu widzenia absorbowania nieoczekiwanych strat powstałych w wyniku realizacji szokowych scenariuszy płynnościowych,
- w planowaniu awaryjnym: Bank wykorzystuje scenariusze testów skrajnych w konstruowaniu adekwatnych działań awaryjnych,
- w bieżących działaniach podejmowanych przez Zarząd, w tym kształtowaniu polityki cenowej oferowanych produktów.

Wskazanie w jaki sposób plan awaryjny uwzględnia wyniki testów warunków skrajnych

Testy warunków skrajnych stanowią podstawę do budowania awaryjnych planów płynności, poprzez wykorzystanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy. Testy warunków skrajnych służą również do wyznaczania kapitału wewnętrznego.

Utrzymywanie rezerwy płynności

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniu na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- sprzedaż wysokopłynnych aktywów lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami;
- dodatkowe źródła finansowania w postaci:
  - wykorzystania przyznanych linii kredytowych,
  - sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów,
  - pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego,
  - pozyskania pożyczki płynnościowej z Funduszu Pomocowego,
  - przyrostu depozytów.

Do aktywów wysokopłynnych mogą być zaliczone aktywa, które spełniają wszystkie z wymienionych warunków:

- brak obciążeń;
- wysoka jakość kredytowa;
- łatwa zbywalność;
- brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków;

Polityka utrzymywania rezerwy płynności ma na celu zapewnienia ostrożnego i stabilnego zarządzania bankiem oraz nieprzekraczania limitów wewnętrznych systemu ochrony oraz limitów wynikających z przepisów prawa.

Ograniczenia regulacyjne odnośnie transferu płynności w ramach zrzeczenia

Banki spółdzielcze, w związku z przystąpieniem do zrzeczenia ograniczyły dostęp do rynku międzybankowego. Zgodnie z zapisami umowy zrzeczenia Bank zobowiązany jest do lokowania nadwyżek finansowych w Banku Zrzeszającym.

Bank będąc uczestnikiem systemu ochrony musiał spełnić określone kryteria przystępując do niego. Ponadto jest zobowiązany do utrzymywania odpowiednich limitów obowiązujących w systemie. W przypadku zagrożenia jednostka zarządzająca udziela pomocy uczestnikowi systemu, na podstawie złożonego wniosku, w terminie 14 dni roboczych. Decyzje o udzieleniu pomocy podejmuje Zarząd jednostki zarządzającej.

System sprawozdawczości w zakresie ryzyka płynności

Bank dokonuje pomiaru ryzyka z częstotliwością:

- dzienną: bieżący monitoring płynności finansowej w PLN i walutach, kalkulacja nadzorczych miar płynności M2;
- miesięczną: raport stabilności środków uznanych przez Bank jako stabilne źródło finansowania; zestawienie terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów, analizę wskaźników płynności w tym zrywalności depozytów, testy warunków skrajnych, wskaźnik LCR, NSFR;
- półroczną: raport z oceny ryzyk;
- roczną: pogłębiona analiza płynności długoterminowej.

20. Informacja o spełnieniu przez członków Rady Nadzorczej i Zarząd wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe

Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu spełniają wymogi określone w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe, posiadają wiedzę, umiejętności i doświadczenie odpowiednie do pełnionych przez siebie funkcji i powierzonych obowiązków oraz dają rękojmię należytego wykonywania obowiązków.

21. Dźwignia finansowa (CRR art. 451)

Wskaźnik dźwigni finansowej oblicza się jako miarę kapitału Tier1 w łącznej kwocie aktywów według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych.

Proces zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigi reguluje obowiązująca w Banku „Strategia zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Lubrańcu”. Wskaźnik dźwigi wyznaczony został na poziomie 3,3% i monitorowany jest w cyklach kwartalnych, stanowi element informacji zarządczej.

Kształtowanie się wartości dźwigni finansowej na dzień 31.12.2020 r. przedstawia poniższa tabela.

	31.12.2020 r.
<u>Fundusze Tier1</u>	
Sumę wartości bilansowej aktywów i nominalnej zobowiązań pozabilansowych (udzielonych)	8,42%

22. System kontroli wewnętrznej

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

1. Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.
2. Na drugą linię obrony składa się:
  - 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie,
  - 2) Stanowisko do spraw zgodności,
3. Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB.
4. Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Poszczególne linie obrony, w ramach systemu kontroli wewnętrznej są odpowiedzialne za:

1. Pierwsza linia obrony – projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.
2. Druga linia obrony:
  - 1) monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych,
  - 2) przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych,
  - 3) ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych,
  - 4) matrycę funkcji kontroli,
  - 5) prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
  - 6) raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości.

3. Trzecia linia obrony odpowiedzialna jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz niezależność monitorowania poziomego poprzez rozdzielanie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii.

Za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym Dyrektorzy/kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych.

Za monitorowanie pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiada Stanowisko do spraw zgodności.

Ocena adekwatności i skuteczności systemu:

Zarząd Banku Spółdzielczego w Lubrańcu, raz w roku przedstawia ocenę adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej. Oceny dokonuje się na podstawie przeprowadzonych w Banku w danym roku kontroli wewnętrznych, wykonanych zgodnie z Instrukcją „Kontrola wewnętrzna w Banku Spółdzielczym w Lubrańcu”. Analizując Zarząd Banku pozytywnie ocenił system kontroli wewnętrznej uznając, że jest on adekwatny i skuteczny.

Informację sporządzono w 4 jednobrzmiących egzemplarzach, które dostępne są:

- Centrala Banku – Główna Księgowa.
- Oddziały Banku- Dyrektorzy Oddziałów:
  - Boniewo,
  - Chodecz,
  - Izbica Kujawska.

Zarząd Banku Spółdzielczego
w Lubrańcu